

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **A. N.,** zastoupeného Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Dušní 907/10, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje,** se sídlem Kounicova 24, Brno, proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 2. 2016, č. j. KRPB-44955-22/ČJ-2016-060026-50A, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 3. 2016, č. j. 33 A 17/2016 – 46,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 3. 2016, č. j. 33 A 17/2016 – 46, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 21. 2. 2016, č. j. KRPB-44955-22/ČJ-2016-060026-50A **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

III. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

IV. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

V. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi se sídlem Dušní 907/10, Praha 1, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení před krajským soudem a o kasační stížnosti v částce 16.456 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Včasně podanou kasační stížností brojí žalobce, jakožto stěžovatel, proti v záhlaví označenému rozsudku Krajského soudu v Brně. Tímto rozsudkem byla zamítnuta jeho žaloba proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalované, jímž bylo rozhodnuto o zajištění stěžovatele dle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni rozhodnutí žalované (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), ve spojení s § 129 odst. 3 téhož zákona, za účelem jeho předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství – nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzovaní žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III"). Žalovaná současně stanovila dobu zajištění stěžovatele podle § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců na 30 dnů, tedy od 21. 2. 2016 do 21. 3. 2016.

[2] Východiskem pro rozhodnutí krajského soudu byla nespornost skutkového stavu, dokumentovaného ve správním spise žalované. Zamítnutí žaloby odůvodnil soud zejména tím, že z hlediska přípustného účelu zajištění (tedy předání žalobce do příslušného státu Evropské unie – Maďarska) je rozhodnutí žalované zákonné, neboť krátce po zajištění stěžovatele začalo Ministerstvo vnitra činit příslušné kroky k předání stěžovatele do Maďarska. Stěžovatelem předestřené statistické informace dokumentující zatížení maďarského azylového systému v roce 2015 lze jen těžko vztahovat k aktuální situaci maďarského azylového systému. Dle krajského soudu tedy stěžovatelem tvrzené údaje a informace o namítané existenci systematických nedostatků maďarského azylového systému nevypovídají. Maďarská právní úprava azylového řízení je pro posouzení věci nerozhodná. Poukazoval-li stěžovatel na nedostatečné lhůty k podání opravných prostředků v řízení o azylu dle maďarské právní úpravy, muselo by být prokázáno, že tyto lhůty jsou v maďarském právním řádu stanoveny natolik krátkou dobou, že by bylo podání opravného prostředku fakticky znemožněno. Dokazování obsahu cizí právní úpravy, které by bylo třeba k ověření jejího obsahu, však žádná ze stran řízení před krajským soudem nenavrhla a ani krajský soud je nepovažoval pro posouzení věci za nezbytné. Krajský soud tak uzavřel, že stěžovatelem nebylo osvědčeno, že v důsledku aktuálního stavu maďarského azylového systému mu hrozí zásah do jeho základních lidských práv, který by bylo možno zohlednit ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Pokud stěžovatel odkazoval na závěry rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2016, č. j. 49 Az 109/2015 – 74, konstatoval krajský soud, že tam podaný právní názor není opřen o provedené dokazování ve smyslu ustanovení § 52 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), nýbrž pouze o skutečnosti tvrzené žalobcem, se kterými se Krajský soud v Praze bez dalšího ztotožnil. Odkazovaný právní názor Krajského soudu v Praze považuje krajský soud za nesprávný a dodává, že pro něj není závazný. Ve vztahu k výkladu závěrů rozsudku Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP") ve věci Nabil proti Maďarsku ze dne 22. 9. 2015 (stížnost č. 62116/12), se krajský soud ztotožnil s názorem žalované, že námitka stěžovatele je manipulativní vzhledem k obsahu a smyslu tohoto rozsudku, a to jak ve smyslu temporálním, tak ve smyslu aplikovatelnosti v rozsudku uvedených právních závěrů na předmětnou věc. Nezákonnost a rozpor s Evropskou úmluvou byly ze strany ESLP shledány pouze ve vztahu k opakovanému prodloužení zajištění tehdejších stěžovatelů. Ve věci posuzované krajským soudem se však

jednalo o prvotní zajištění stěžovatele, navíc za podstatně odlišných okolností. Krajský soud tudíž neshledal stěžovatelovu žalobu důvodnou.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Proti tomuto rozsudku brojí stěžovatel kasační stížností odůvodněnou podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. V obecné rovině tvrdí, že skutková podstata, z níž žalovaná ve svém rozhodnutí vycházela, nemá oporu ve spise nebo je s ním v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před žalovanou takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto stěžovatelem důvodně vytýkanou vadu měl krajský soud rozhodnutí žalované zrušit. Dále pak tvrdí, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný.

[4] Konkrétně pak stěžovatel rozvádí uplatněné kasační důvody tak, že v žalobě namítal, že jeho předání do Maďarska za účelem pokračování v řízení o mezinárodní ochraně právě v Maďarsku je nepřípustné, neboť Maďarsko není schopné zabezpečit řádný průběh azylového řízení a v maďarském azylovém řízení jsou dány systematické nedostatky, které činí vydání do Maďarska za účelem azylového řízení nepřípustným. Z tohoto důvodu je pak nepřípustné i samotné zajištění, pokud jeho účelem má být právě předání zajištěné osoby do Maďarska. Krajský soud však vypořádal stěžovatelovu námitku jen velmi zběžně a nikoliv úplně.

[5] Údaji o počtu žádostí o azyl podaných v Maďarsku v roce 2015 se stěžovatel snažil osvětlit příčinu přijetí změn maďarské azylové legislativy, v jejichž důsledku je nyní v Maďarsku o žádostech o udělení azylu rozhodováno zcela automaticky zamítavě, případně jsou tato řízení z formálních důvodů zastavována. To se dle stěžovatele projevuje mj. ve skutečnosti, že Maďarsko bylo schopno během několika měsíců vyřídit desítky tisíc žádostí o udělení mezinárodní ochrany, přičemž dle stěžovatele je nabíledni, že se tak stalo v podstatné většině případů zcela formálně a bez možnosti skutečného uplatnění práva na mezinárodní ochranu. Krajský soud se však tomuto stěžovatelovu žalobnímu argumentu věnoval velmi omezeně, když pouze uvedl, že stěžovatelem uvedené statistické údaje nemají žádnou vypovídací hodnotu ve vztahu k současné situaci. Ačkoli tedy stěžovatel poukazoval na zcela evidentní zlom v neustále menším počtu probíhajících azylových řízení, který již z logiky věci nemůže být způsoben pouhým poklesem počtu nových žadatelů o mezinárodní ochranu, krajský soud tento argument nijak nevypořádal a soustředil se na pouhé konstatování počtu azylových řízení v průběhu podzimu 2015, což by samo o sobě vskutku nemuselo být pro zákonnost rozhodnutí žalované relevantní. Předmětný argument však stěžovatel vznesl ve snaze prokázat změny v právní úpravě maďarské azylové procedury, což ovšem krajský soud nikterak nezohlednil a zatížil tak napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

[6] Dle stěžovatele krajský soud vycházel z mylného předpokladu, že podstatou žalobní námitky stěžovatele je nesouhlas s podmínkami v maďarských azylových centrech, které by měly pramenit z přeplněnosti těchto center nebo nevyhovujícího materiálního zázemí osob žádajících v Maďarsku o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel však měl na mysli nedostatky maďarské právní úpravy azylového řízení, pro které je de facto nemožné azyl získat nehledě na osobu žádajícího, jeho azylový příběh a další individuální okolnosti

kteréhokoli žadatele o mezinárodní ochranu v Maďarsku. Krajský soud tak stěžovatelův žalobní bod nesprávně uchopil a s žalobními námitkami se vypořádal nedostatečně, čímž rovněž zatížil napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

[7] Dále stěžovatel namítá, že mu není srozumitelný názor krajského soudu, dle kterého má být maďarská právní úprava nerozhodná, pokud je zcela neoddiskutovatelné, že právě tato právní úprava je objektivním právem, jež upravuje azylové řízení, k vyčkání jehož výsledku na území Maďarska má být stěžovatel předán. Oblast hmotněprávní azylové úpravy, stejně jako specifické otázky azylového řízení, jsou ponechány mimo komunitární úpravu, tedy v gesci jednotlivých členských států. Stěžovatel proto namítá, že právě úroveň konkrétní právní úpravy je zcela zásadním faktorem ovlivňujícím to, zda lze vůbec dosáhnout ochrany základního práva na mezinárodní ochranu v tom konkrétním členském státě. V případě, že by tedy národní právní úprava azylové problematiky měla být nerozhodným faktorem, jak se domnívá krajský soud, ztratilo by posuzování přípustnosti předání žadatele o mezinárodní ochranu do jiného členského státu smysl.

[8] Stěžovatel rovněž nesouhlasí se závěrem krajského soudu, dle kterého mohou krátké lhůty pro podání opravných prostředků jen těžko založit existenci systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. V tomto ohledu, obdobně jako již v doplnění žaloby, odkazuje na závěry přijaté plénem Ústavního soudu v nálezu ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09, s tím, že pokud Ústavní soud považuje sedmidenní lhůtu za protiústavní, není zřejmé, z čeho krajský soud vyvozuje, že stejně krátká lhůta nemůže způsobit přímý zásah do právní sféry stěžovatele. Krom toho stěžovatel namítá, že se krajský soud nikterak nevypořádal se stěžovatelovými důkazními návrhy, konkrétně s návrhem důkazu zprávou Human Rights Watch, či Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

[9] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] V prvé řadě se Nejvyšší správní soud zabýval posouzením přípustnosti kasační stížnosti. Kasační stížnosti byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví. Kasační stížnost rovněž obsahuje právní argumentaci podřaditelnou pod důvody § 103 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem a je osvobozen od soudních poplatků na základě ustanovení § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Byly tedy splněny veškeré podmínky pro věcné projednání kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v rozsahu uplatněných kasačních důvodů a námitek, jimiž je vázán (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), přičemž z úřední povinnosti též zkoumal přítomnost případných vad napadeného rozhodnutí, uvedených v ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s.

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Přednostně Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení přezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, kterým by se musel zabývat dle § 109 odst. 4 s. ř. s. z úřední

povinnosti i bez stěžovatelovy námitky. Vlastní přezkum rozhodnutí je totiž možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí je srozumitelné a vychází z relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[13] Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „[...] *nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*“ K tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou.

[14] Namítanou nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů spatřuje stěžovatel v tom, že krajský soud vypořádal jeho žalobní námitky co do systematických nedostatků maďarské azylové právní úpravy jen velmi zběžně a nikoliv úplně. Stěžovatel v žalobě poukazoval na tyto systematické nedostatky poukazem na platnou maďarskou právní úpravu azylového řízení, její dopady na azylové řízení dokládal uvedením statistických údajů o počtu a způsobu vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu v Maďarsku z databáze Eurostat. Pokud krajský soud shledal starší statistické údaje nevypovídajícími ve vztahu k současné situaci, podle názoru stěžovatele nereflektoval pokles probíhajících azylových řízení, jakožto výsledek azylové politiky vykazující systematické nedostatky. Závěry soudu o snížení žádostí z důvodů razantních kroků Evropské unie k odklonění toku migrantů z balkánské cesty, vedoucí přes Srbsko a Maďarsko dále do cílových zemí západní Evropy, stěžovatel nezpochybňoval. Snížení počtu žadatelů podle interpretace stěžovatele vypovídá výhradně o přijetí takové právní úpravy azylového řízení, jehož zřejmým a hlavním účelem je zabránit byť jen eventuální možnosti získat v Maďarsku mezinárodní ochranu.

[15] Již ze samotné formulace stěžovatelovy kasační námitky je zřejmé, že se ani on sám nedomnívá, že by rozsudek krajského soudu trpěl nedostatkem důvodů. Jejich skutečným obsahem je nesouhlas stěžovatele se způsobem vypořádání jeho žalobních námitek, nikoliv tvrzení, že by tak soud neučinil. I podle Nejvyššího správního soudu se krajský soud vypořádal se všemi žalobními námitkami, jednotlivě je posoudil a v dostatečném rozsahu zdůvodnil své závěry. To se týká jak otázky relevance statistických údajů i stěžovatelem namítané judikatury Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva, stejně tak krajský soud odůvodnil neprovedení stěžovatelem navrhovaných důkazů. Správnost těchto závěrů je předmětem dalšího přezkumu. Námitka nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů je však nedůvodná.

[16] Hlavní stěžovatelova kasační námitka spočívá v tvrzené existenci systematických nedostatků maďarské azylové právní úpravy, které naplňují kritéria čl. 3 odst. 2 nařízení

Dublin III. Pro tyto nedostatky nemá být předán k vyřízení své žádosti o mezinárodní ochranu do Maďarska a nemůže být proto za účelem takového předání ani zajištěn. Jeho argumentace směřovala jak k této právní úpravě samotné, tak k prokázání, že na jejím základě je v Maďarsku vyřizování žádostí o poskytnutí mezinárodní ochrany prováděno formalisticky a není tam reálná šance na poskytnutí mezinárodní ochrany. Současně není zajištěno naplnění požadavků spravedlivého procesu ve věcech mezinárodní ochrany, včetně možnosti opravných prostředků a reálně i soudního přezkumu. Na některé tyto nedostatky poukazoval v žalobě přímo, na další odkazem na zprávy nevládní organizace Human Rights Watch a Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

[17] Čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III stanovuje kritéria, při jejichž naplnění není možno přemístit žadatele o mezinárodní ochranu do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný. Dle tohoto ustanovení mimo platí, že: *Existují-li závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.* Čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen: „*Charta EU*“) poté stanoví: *Nikdo nesmí být mučen nebo podroben nelidskému či ponižujícímu trestu anebo zacházení.*

[18] Při posuzování otázky zákonnosti zajištění cizince za účelem předání do státu příslušného pro vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu je správní orgán povinen zahrnout do svých úvah i otázku faktické a právní uskutečnitelnosti takového předání. Musí se proto zabývat i tím, zda nejsou v případě státu, do nějž má být cizinec předán, naplněna kritéria podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Zajištění osoby totiž představuje významný zásah do jejích práv a svobod a může být realizováno nejen za podmínky, že to umožňuje zákon, ale také pouze v případě, že je to nezbytné k naplnění zákonem stanoveného účelu tohoto opatření.

[19] Řízení o zajištění je přitom správním řízením, v němž má být účastníku z moci úřední uložena povinnost, proto je správní orgán podle § 50 odst. 3 správního řádu *„povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti, svědčící ve prospěch i neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.“* Případnou existencí systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v zemi, kam má být cizinec předán se proto správní orgán musí zabývat vždy z úřední povinnosti.

[20] Shodné závěry opakovaně vyslovil Nejvyšší správní soud v případě zajištění za účelem správního vyhoštění (za všechny srovnej rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 16. března 2016, č. j. 1 Azs 5/2016 – 25, rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2013, č. j. 8 As 33/2013 - 35. Podle usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, se stejné požadavky uplatní i na zajištění za účelem předání cizince po dle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III: „[s]*právní orgán* [...] *povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci*

je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. [...] O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu." Tyto závěry proto plně dopadají i na posuzovanou věc.

[21] Žalovaná se však ani předběžně nevypořádala s možnou překážkou realizace předání stěžovatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, tj. zda v Maďarsku neexistují závažné důvody domnívat se, že dochází k systematickým nedostatkům a) azylového řízení nebo b) podmínek přijetí žadatelů v Maďarsku, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu čl. 4 Charty. Vypořádání této otázky nevyplývá ani z kontextu napadeného rozhodnutí. Žalovaná ve svém rozhodnutí o zajištění k otázce splnění podmínek pro zajištění za účelem předání do Maďarska uvádí: „*Jak bylo zjištěno a uvedeno, se jmenovaným je vedeno řízení o udělení azylu v Maďarsku. Uvedený stát je bezpečnou zemí, která dodržuje právní předpisy zabývající se ochranou uprchlíků a bude s ní zahájeno řízení o předání dle Nařízení Evropského parlamentu a rady /EU/ č. 604/2013 ze dne 29. června 2013. S ohledem na uvedené skutečnosti správní orgán dospěl k závěru, že předání cizince je v době trvání zajištění uskutečnitelné, neboť k této realizaci nebrání v době rozhodování žádná překážka.*" Z výše uvedeného vyplývá, že se správní orgán kritérii podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, zabýval jen zcela povšechně, v rovině obecného tvrzení o Maďarsku jakožto bezpečné zemi.

[22] Problematičnost situace žadatelů o poskytnutí mezinárodní ochrany v Maďarsku je, i když jen v obecné rovině, všeobecně známou skutečností, Nejvyššímu správnímu soudu je pak z jeho rozhodovací činnosti v obdobných případech známo, že jak nevládní organizace, tak především Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky poukazují na skutečnosti, které by mohly nasvědčovat existenci závažných důvodů pro závěr o existenci systematických nedostatků maďarské azylové praxe. Rovněž v rozhodovací praxi soudů některých evropských zemí se již vyskytly případy, kdy byly ve vztahu k Maďarsku konstatovány systematické nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu Finska ze dne 20. dubna 2016 ve věci KHO:2016:53, dostupný na http://www.finlex.fi/fi/oikeus /kho/vuosikirjat/2016/201601503; obdobně rozsudek Rakouského spolkového správního soudního dvora ze dne 27. 8. 2015, ve věci W 125 2111611-1/7E).

[23] Za této situace je zcela nezbytné, aby se žalovaná jako kompetentní správní orgán při rozhodování o zajištění pro účely takového předání, vždy znovu zabývala aktuální situací v zemi, do níž má být cizinec předán a výslovně se vyjádřila k otázce realizovatelnosti předání z hlediska kritérií čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.

[24] Krajský soud se při přezkumu rozhodnutí žalované omezil na konstatování, že „*je napadené rozhodnutí zákonné, neboť krátce po zajištění žalobce začalo Ministerstvo vnitra činit příslušné kroky k předání cizince do Maďarska.*" Jak ale vyplývá z výše uvedeného, kritériem zákonnosti rozhodnutí o zajištění však není pouze navazující aktivita Ministerstva vnitra spočívající v bezodkladné realizaci předání cizince, případně součinnost příslušného státu, ale také právní přípustnost takového předání podle kritérií čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.

Proto měl krajský soud rozhodnutí žalované zrušit pro jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, jak žalovaná usoudila na naplnění těchto kritérií.

[25] V reakci na žalobní námitky stěžovatele se sice krajský soud pokusil sám vypořádat i se samotnou otázkou existence systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Maďarsku, avšak nedostatečně. Chybně vyhodnotil zejména potřebu zabývat se maďarskou právní úpravou azylového řízení, a to nikoliv jako relevantní právní úpravou pro posouzení věci, ale pro zjištění stěžovatelem namítaného skutkového stavu - existence systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Maďarsku. Pokud by tak učinil, mohl i při posuzování ostatních stěžovatelových tvrzení a jím navrhovaných důkazů dospět k odlišným závěrům. Činil by tak ovšem namísto žalované, která se touto otázkou v napadeném rozhodnutí sama dostatečně nezabývala.

[26] Jakkoliv je v pravomoci soudů ve správním soudnictví ověřovat či doplňovat dokazování provedené dříve správními orgány (§ 77 odst. 2 s. ř. s.), není jejich úkolem (a nezřídka ani v jejich možnostech) namísto správních orgánů tento stav prvotně zjišťovat. Jak Nejvyšší správní soud konstatoval například ve svém rozsudku ze dne 16. 4. 2015 č. j. 5 Afs 89/2013 – 29, *„těžiště dokazování má probíhat před správními orgány, přičemž není úlohou správních soudů provádět složitá dokazování a nahrazovat tak to, co měl již před nimi učinit správní orgán … Správnímu soudu přísluší v rámci soudního přezkoumání správního rozhodnutí posoudit, zda správní orgán provedl dokazování v potřebném rozsahu, tedy zda si opatřil dostatečné podklady pro rozhodnutí tak, aby mohl řádně usuzovat na skutkové i právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět. Soudní řízení správní není pokračováním správního řízení. Úloha správního soudu je tak primárně přezkumná, v zásadě se nejedná o soud nalézací, byť je správní soud samozřejmě oprávněn v přiměřeném rozsahu doplnit dokazování provedené správním orgánem (§ 77 odst. 2 s. ř. s.).“* Obdobně podle rozsudku ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 114/2015 - 36, *„v řízení o žalobě podle § 65 a násl. s. ř. s. má krajský soud běžně řešit, a to typicky prováděním důkazů, skutkové otázky, jež byly zkoumány ve správním řízení, jehož výsledek, tedy žalobou napadené správní rozhodnutí, přezkoumává. Dokazování před soudem se však má zásadně omezit na prověření toho, zda skutkové závěry ze správního řízení obstojí.“*

[27] Uvedené závěry jsou plně aplikovatelné i v případech, kdy na základě požadavku plynoucího z čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, členské státy zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně. Navíc je třeba zohlednit, že v případě zajištění za účelem předání ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III se nejedná o řízení, spadající do režimu čl. 46 odst. 3 citované směrnice.

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek krajského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup

důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným vadám správního rozhodnutí, než zrušit rozhodnutí žalované. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalované zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V něm je žalovaná vázána právním názorem Nejvyššího správního soudu [§ 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.].

[29] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalované, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., mu tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ze soudního spisu ovšem nevyplývá, že by stěžovateli v řízení o kasační stížnosti nebo v řízení před krajským soudem jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly. Žalovaný ve věci úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[30] V řízení před krajským soudem byl stěžovateli ustanoven zástupce advokát Mgr. Jindřich Lechovský. Krajským soudem ustanovený zástupce ze zákona zastupuje účastníka i v řízení o kasační stížnosti. Ustanovenému advokátovi platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Konkrétně mu v tomto řízení náleží mimosmluvní odměna za čtyři úkony právní služby [tj. tři před krajským soudem: převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb. advokátního tarifu a sepis žaloby a repliky podle § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky; jeden úkon před Nejvyšším správním soudem: sepis kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky]. Soud mu proto přiznal v souladu se sazbou mimosmluvní odměny 12.400 Kč za čtyři úkony právní služby [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 1.200 Kč jako paušální náhradu výdajů s těmito úkony spojenými (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Zástupce je plátcem DPH, a proto mu v souladu s § 35 odst. 8 s. ř. s. soud odměnu zvýšil o 21 % DPH. Celková výše přiznané odměny činí 16.456 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. srpna 2016

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu
(řádná dovolená)

v zastoupení JUDr. Miluše Došková

předsedkyně senátu